

Rigsdagstidende.

1853. Forhandlingerne paa Landstinget. № 22.

Femte Session.

21de Møde.

Mandagen den 7de November.

(Fortf.)

Indenrigsministeren: Det er ganske rigtig, at, saaledes som Lovudkastet er kommet fra det andet Thing, kunde der opstaae Spørgsmaal om, hvorvidt den Himmel, som derved for et Aar skal gives til, at indføre Hvedebrød til Kjøbstæderne fra Landet, ogsaa skulde indeholde en Udvidelse af den Ret, der maatte være paa Landet til at forbage saadant Brød. Der fandt engang Usikkerhed Sted, forsaavidt Loven angik Rugbrød, fordi der er en almindelig Tilladelse, allerede fra 1796, for Alle og Enhver til at anlægge Rugbrødsbagerier paa Landet. Derimod er det, at maatte bage Hvedebrød eller andet flint Brød paa Landet, en Gjenstand for særlig Bevilling, som ikke engang er meget let at erholde, og, dersom man altsaa blot tilstøder den fræie Indførsel i Kjøbstæderne, kunde der opstaae Spørgsmaal, om Tilladelsen blot kan anvendes af de enkelte Hvedebrødsbagere paa Landet, eller om Landmanden i Almindelighed fik en saadan Ret, hvilket kunde synes at flyde af det Ord „Landboerne“, som er brugt i Lovudkastet. Men derfor kan jeg dog paa ingen Maade anbefale det Forslag, som den ærede Taler fremsatte. Det afhjælper vistnok den Tvivl, der kunde være, men paa en Maade, hvorved Loven maaskee vilde blive endnu mere skadelig og truende for alle Bagere end ellers; thi derefter kan der jo anlægges en Mængde Hvedebrødsbagerier paa Landet, netop i Nærheden af Kjøbstæderne, hvorved Bagerne kunne blive forstyrrede i den Afsetning, de ellers efter de naturlige Forhold kunde gjøre Regning paa, den, som de havde Udset til, da de etablerede

sig, og i Genhold til hvilken de have forsynet sig med Forraad for nærværende Vinter. Der er ogsaa den Betænkelse derved, at, dersom der heri skal ligge, at Enhver kan anlægge Hvedebrøds- eller Hiintbrødsbagerier paa Landet, bliver det ikke alene truende for Kjøbstadsbagerne, men ogsaa de Enkelte, som have en saadan Bevilling paa Landet og derved have en Næringsvei, ville derved kunne blive aldeles ødelagte. Der er ikke mange Hvedebrødsbagerier paa Landet; men der er dog enkelte, og nogle af dem ere anlagte med ikke ringe Beføstninger; der gives endog enkelte Hvedebrødsbagerier, som ere bortleiede til Andre og give en vis Leie. Hvad den ærede Forslagsstillers øvrige Forslag angaaer, saa troer jeg, at det vilde være lidet hensigtsmæssigt, at man vilde binde det Brødsudsalg i Kjøbstæderne, som Landboerne skulde være berettigede til at have, til de Betingelser, der ved Politieforanstaltninger ere gjorte for Brøders Størrelse og andet Sligt i Kjøbstæderne. Disse Foranstaltninger ere vistnok i de forskellige Kjøbstæder meget forskellige, og det vilde være Landmanden meget vanskeligt at komme til Kundskab om, hvilke disse Bestemmelser vare, saa at han med Sikkerhed kunde benytte sin Rettighed og ikke blev udsat for, at han blev indviklet i Fortrædeligheder og kom til at lide Tab. Der er heller ikke, saavidt jeg skjønner, nogen Grund, hvorfor Landmanden skulde i saa Henseende være underkastet de Regler, der gjælde for Kjøbstæderne. Den Regel, den ærede Forslagsstiller formeentlig har for Øie, er den, at Bagerne i Kjøbenhavn skulde bage deres Rugbrød af 4, 8 og 12 Pos. Størrelse. Det har sin Oprindelse derfra, at i ældre Tider var der Taxt paa Brødet. I Henseende til Hvedebrødet blev den efterhaanden ophævet og havde navnlig i en lang